

EXPOSICIÓ
JOAN CLARET
"CONSTRUCCIÓ I VIBRACIÓ"
1959-1966"

Del 19 d'abril al
12 de setembre de 2023

Museu
de L'Hospitalet

Ajuntament de L'Hospitalet

El Museu de L'Hospitalet ens dona l'oportunitat de gaudir de l'obra de Joan Claret i Corominas, un pintor de referència en la història de l'art de Catalunya.

L'exposició **"Joan Claret. Construcció i vibració (1959-1966)"** ens mostra l'etapa més destacada de l'obra d'aquest mestre model del constructivisme,

un moviment al qual es va mantenir fidel enfront de l'arribada impetuosa de l'informalisme que predominava arreu.

Per a L'Hospitalet, es tracta d'un artista que sentim pròxim, ja que, des de fa tot just tres anys, la ciutat compta amb l'Espai Claret Pomel, ubicat al Districte Cultural, amb un fons de més de 200 obres, imprescindible per comprendre l'obra de l'artista.

En la preparació d'aquesta mostra, el comissari, Albert Mercadé, director de la Fundació Arranz-Bravo, ha tingut la col·laboració i la implicació del fill de l'artista, Albert Claret, reconegut dissenyador gràfic.

Us convido a apropar-vos a l'Harmonia per endinsar-vos i gaudir de l'obra d'aquest artista referent de la pintura catalana. Aprofito per agrair la feina de tothom qui, amb dedicació i passió per a l'art, ha treballat per fer realitat aquesta mostra.

Núria Marín i Martínez
Alcaldessa de la ciutat

PRESENTACIÓ

“L’art és posar ordre al caos. Suggestir amb formes visibles un món interior”

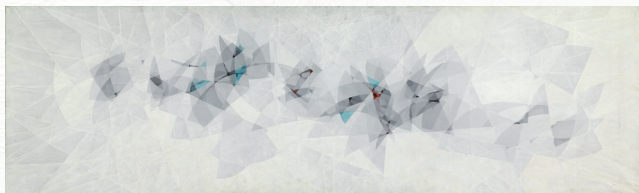
Joan Claret, 1962

Joan Claret i Corominas (Barcelona, 1929-2014) és el més rellevant d'entre els pintors constructivistes de la generació de postguerra. La seva obra va saber fer-se lloc en un moment d'hegemonia d'una atmosfera pictòrica oposada a la seva sensibilitat: l'informalisme —de Tàpies, Cuixart, Vallès o Tharrats— i el culte a l'expressivitat, la matèria, la transcendència o l'espontaneïtat creativa. En els mateixos anys, l'obra de Claret respirava, tota ella, ordre, serenitat, meditació i equilibri. Tot hi estava ben amidat: la llum, el ritme, la línia, els plans, el color, els volums, dimensions que temperaven registres artístics més dinàmics com el ritme, les projeccions o els contrapunts. Emergia la seva obra com un oasi platònic concebut per un artista *rara avis* a qui Alexandre Cirici Pellicer no dubtà a reconèixer com “l'únic pintor constructivista pur de l'escena artística catalana”, i un dels pocs a no deixar-se arrossegar “per l'impetuós corrent de l'informalisme”.

Part d'aquella excepcionalitat pictòrica troba explicació en la formació universitària de Claret —amb estudis d'arquitectura i filosofia—, així com en una breu però determinant estada a París el 1958. A la capital del Sena, acompanyat del seu bon amic Joan Vilacasas, pogué veure de prop referents de la pintura constructivista europea —Mondrian, Kandinsky, les construccions oníriques de Klee—, així com figures trencadores de la contemporaneïtat com la d'Yves Klein, qui aquell mateix any presentà la cèlebre exposició "Le Vide" a la galerie Iris Clert de París. En paral·lel, Joan Claret assistí als cursos de filosofia que Maurice Merleau Ponty impartia al College de France, en un moment àlgid del pensador francès, immers en els seus estudis sobre la dialèctica de filosofia (*Les aventures de la dialectique*, 1955). El contingut d'aquells seminaris, avui accessibles (Merleau Ponty. *Filosofía y lenguaje. College de France 1952-60*), ens apareixen com una metàfora claretiana de la pintura: la dialèctica com a principi motor de l'equilibri vital, que es fonamenta en una lluita de contraris en què preval la tensió entre l'ordre i el caos, i del qual se'n deriva la generació d'un conjunt formes —polítics, socials o culturals— vives, heterogènies i orgàniques.

Pintor figuratiu i mediterrani de formació, tot aquell substrat artístic i filosòfic après a París alimentà el salt de Claret vers a una pintura d'experimentació abstracta i constructiva, en la qual s'hi bolca de tornada a Barcelona. Trobà la complicitat de la galeria Gaspar, que li organitzà una primera exposició amb les obres de nova creació el 1959, i en els anys successius la galeria l'inclourà en un dels grups més destacats de la darrera postguerra catalana: el grup 0 Figura —amb Subirachs, Vilacasas o Tharrats—, els quals endegaren un conjunt d'exposicions d'avantguarda centrades en l'obertura de la creació contemporània devers les dimensions de l'objecte, el muralisme o el grafisme.

Una actitud oberta i expansiva cap al fet artístic que maridava d'allò més amb l'esperit de Claret, el qual, com tota mirada constructivista, no només es fonamenta en la depuració i endreça del món, sinó també en la intervenció i transformació d'aquest.

Pintor de dilatada trajectòria (traspassà el 2014, als vuitanta-cinc anys, mantenint-se fidel als seus plantejaments constructivistes), el període que hem volgut destacar en aquesta exposició delimita la gènesi del seu imaginari pictòric, el qual podem endreçar en quatre transformacions entre 1959 i 1966. La primera, iniciada tornant de París, en què realitza les primeres experimentacions pictòriques de síntesi de geometries i depuració de la figuració sensual i mediterrània que caracteritzava la seva obra durant els primers anys cinquanta, molt centrada en la juxtaposició entre colors i estructures. En un segon moment, coincidint amb la seva primera exposició individual a la Sala Gaspar, Claret s'aplica en la depuració cromàtica, pintant amb una paleta molt restrictiva: blancs, tres tons de gris, i servint-se del toc cromàtic sobre delimitades geometries planes i com a contrapunt. Salvador Dalí, en veure aquells treballs, afirmà "Claret pinta Claret!". En un tercer moment, a partir de 1963, Claret se centra en un anàlisi constructiu basat ara també en la geometria, el volum i la conjunció amb tons més foscos, per arribar a l'exposició de 1966, la segona a la Sala Gaspar, en què se centra en un treball analític i de marcats contrastos de lluminositat.

Claret també va ser un excepcional dibuixant. Creia en la base lineal del dibuix, del qual se servia sense utilitzar cap eina per esbossar les seves equilibrades i dinàmiques composicions a l'espai. El seu moment àlgid en aquesta disciplina fou el 1963 quan, d'una banda, realitzà moltes sèries inèdites en el context de l'exposició dedicada al grafisme del grup 0 Figura, juntament amb Tharrats i Vilacasas. L'any anterior, el 1962, l'associació Cicle d'Art d'Avui li atorgà el primer premi Joan Miró en la primera edició, que es va celebrar al Cercle Artístic de Sant Lluc.

Més enllà de la singularitat històrica de l'obra de Claret en el context de postguerra, la seva obra ha sobreviscut i mereix ser recuperada avui per la seva vàlua intrínseca. I ho és per la complexitat i la diversitat de registres que, en els seus millors anys, aconseguí aplegar a la seva obra. És una pintura, efectivament, endreçada, apol·línia, però alhora dinàmica i vital. És cromàticament moderada, però els estudiats contrapunts, aporten calidesa i emoció. És una pintura especulativa -és fruit d'un càlcul-, però que té una vocació humana i social. És una pintura alhora passiva i activa. Mental i emocional. Que construeix i ens fa vibrar des de la dialèctica entre l'art i de la vida.

Comissari Albert Mercadé
Director de la Fundació Arranz-Bravo

Museu de L'Hospitalet

Tel. 93 403 61 10

cultura.museu@l-h.cat

L'Harmonia Pl. de Josep Bordonau i Balaguer, 6

Horari de visita

De dimarts a divendres, de 17 a 20 h

Dissabtes i diumenges, d'11 a 14 h / Dilluns i festius, tancat

ENTRADA GRATUÏTA

Més informació: www.museu-l-h.cat

Facebook: MuseuLH

Twitter: @MuseuLH

Instagram: museulh

ISSUU: museudelhospitalet

Canal Museu LH

Col·laboren:

**Diputació
Barcelona**

**Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura**